

Preliminära ramar 2002–2004 för Utgiftsområde 6 Totalförsvaret

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett bl.a. försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2000/01:100 samt skrivelse 2000/01:101 jämte motioner i de delar som rör försvarsutskottets beredningsområde.

Regeringen

Utgiftsområdet omfattar verksamheter inom det militära och det civila försvaret, Kustbevakningen, Statens räddningsverk, Sprängämnesinspektionen, nämnder samt stödverksamhet till det militära och det civila försvaret. I utgiftsområdet ingår även internationell fredsfrämjande verksamhet med svensk trupp utomlands.

Hösten 2001 skall statsmakterna fatta det försvarspolitiska beslutet för åren 2002–2004. Detta kommer att göras med utgångspunkt i bl.a. Försvarsberedningens, Sårbarhets- och säkerhetsutredningens samt andra utredningars förslag. Den *nationella krishanteringens* framtida utformning kommer i huvudsak att redovisas i en proposition våren 2002.

År 2003 skall *EU:s krishanteringsförmåga* vara fullt utbyggd. Försvarsutskottet har i betänkande 1999/2000:FöU2 utgått från att regeringen snarast återkommer med förslag till riksdagen efter vilka principer som utlandsinsatser bör finansieras. Regeringen avser i budgetpropositionen för 2002 föreslå att de nuvarande anslagen 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* och 6:2 *Fredsfrämjande truppinsatser* slås samman till ett anslag. Härigenom skapas en större flexibilitet i planeringen och användningen av resurserna när avvägningar mellan internationella insatser och förbandsverksamhet skall göras.

Regeringen föreslår följande preliminära fördelning till UO 6 Totalförsvaret (miljarder kr)

År 2002	År 2003	År 2004
45,8	44,8	44,8

Motionerna

Moderata samlingspartiet framhåller i Fi17 att även moderat försvarspolitik innebär en omställning för försvaret. Den omfattande avvecklingen av kompetens och materiel måste hejdas i tid. Moderata samlingspartiet förordar att försvaret utvecklas på samma nivå som under de två senaste försvarsbesluten. En del moderna förband som nu successivt avvecklas bör i stället vidmakthållas för att efterhand ges nya uppgifter och med ny materiel. Förbandsverksamheten bör därför behållas på nuvarande nivå för att möjliggöra detta. Ny materiel anskaffas i takt med att det är ekonomiskt och praktiskt möjligt.

Moderata samlingspartiet avvisar tanken på att slå samman anslagen Fredsfrämjande insatser och Förbandsverksamhet och beredskap m.m. vilket regeringen aviserat. Det är inte rimligt att utbildningen vid förbanden inom landet skall vara beroende av storleken på den internationella insatsen. Anslaget Fredsfrämjande insatser bör vidare föras över till utgiftsområde 7.

Moderata samlingspartiets inriktning är att, utöver regeringens förslag, öka utgiftsramen för vart och ett av åren 2002–2005 med tre, tre, fyra resp. fem miljarder.

Kristdemokraterna avvisar i Fi18 tanken som förs fram av regeringen på att slå samman anslagen Förbandsverksamhet och beredskap m.m. och Fredsfrämjande truppinsatser. Detta medför onödig konkurrens beträffande fördelningen av medel till reguljär förbandsverksamhet och fredsfrämjande truppinsatser.

För att möta ökade krav på internationell verksamhet, gränskontroll och miljöskydd till sjöss bör Kustbevakningens resurser stärkas. Därför avsätter Kristdemokraterna 50 miljoner kronor mer än regeringen till utgiftsområdet.

Centerpartiet framhåller i Fi19 att det gör samma bedömning av anslagsbehovet som regeringen för utgiftsområdet.

Folkpartiet liberalerna avviker i Fi20 inte från den av regeringen beräknade ramen för utgiftsområdet.

Försvarsutskottets överväganden

Vänsterpartiet, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna samt Miljöpartiet de gröna delar regeringens uppfattning om preliminära ramar för totalförsvarsutgifterna för åren 2002–2004.

Nu gällande försvarsbeslutsperiod omfattar åren 1997–2001. Redan i samband med den säkerhetspolitiska kontrollstationen – som genomfördes våren 1999 – beslutade riksdagen bl.a. om de ekonomiska riktlinjerna för utgiftsområdet under perioden 2000–2004. Utskottet konstaterar att regeringens förslag till preliminära ramar för de åren ligger i linje med riksdagens tidigare beslut. Någon omprövning av dessa riktlinjer är enligt utskottets mening inte motiverad. Regeringens förslag stöds av en bred majoritet av riksdagens partier.

Utskottet tillstyrker sålunda regeringens förslag och avstyrker de utgiftsramar som förordas att Moderata samlingspartiet och Kristdemokraterna.

År 2003 skall *EU:s krishanteringsförmåga* vara fullt utbyggd. Försvarskottet har i betänkande 1999/2000:FöU2 utgått från att regeringen snarast återkommer med förslag till riksdagen efter vilka principer som utlandsinsatser bör finansieras. Regeringen aviserar att den i budgetpropositionen för 2002 avser föreslå att de nuvarande anslagen 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* och 6:2 *Fredsfrämjande truppinsatser* slås samman till ett anslag. Härigenom skapas enligt regeringen en större flexibilitet i planeringen och användningen av resurserna när avvägningar mellan internationella insatser och förbandsverksamhet skall göras.

Moderata samlingspartiet och Kristdemokraterna motsätter sig en sådan åtgärd. Moderata samlingspartiet anser för övrigt att dessa utgifter bör beräknas under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Utskottet anser att riksdagen inte nu bör ta ställning till på vilket sätt eller efter vilka eventuella *nya* principer utlandsinsatserna bör finansieras. Denna fråga bereds även av Försvarsberedningen. Till detta får riksdagen återkomma när regeringen slutligt redovisar sina överväganden och förslag i frågan.

Stockholm den 15 maj 2001

På försvarskottets vägnar

Henrik Landerholm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik Landerholm (m), Tone Tingsgård (s), Christer Skoog (s), Stig Sandström (v), Åke Carnerö (kd), Olle Lindström (m), Rolf Gunnarsson (m), Ola Rask (s), Berit Jóhannesson (v), Margareta Viklund (kd), Anna Lilliehöök (m), Lars Ångström (mp), Erik Arthur Egervärn (c), Runar Patriksson (fp) och Berndt Sköldestig (s).

Avvikande meningar

Urskottets beredning av ärendet har föranlett följande avvikande meningar.

1. Preliminära ramar 2002–2004 för Utgiftsområde 6 Totalför-svar (m)

av Henrik Landerholm, Olle Lindström, Rolf Gunnarsson och Anna Lilliehöök (alla m).

Försvarsbeslutet förra våren var dåligt förberett och illa underbyggt. Regeringens förslag var inte kvalitetssäkrat. Det beslut som riksdagen fattade grundade sig snarare på förhoppningar än realiteter. Dessutom får vi ett försvar som saknar såväl säkerhetsmarginaler för oväntade händelseutvecklingar som tillräcklig förmåga att delta i fredsbevarande insatser.

Försvarsbeslutet är underbalanserat. Detta leder till en reduktion av Försvarsmaktens fasta kostnader, fortsatt nedläggning av fredsförband, minskning av personal och övningar samt som följd av detta en minskning av insatsorganisationen. Reduktionen är således inte en följd av väl avvägda beslut utan en reduktion inom de områden där det för varje tillfälle är möjligt. Moderata samlingspartiet har i stället föreslagit oförändrade försvarsanslag under nästa försvarsbeslutsperiod (2002–2004). Den nödvändiga omställningen av försvaret blir svår och smärtsam nog under sådana omständigheter, samtidigt som ambitionsnivån kan höjas.

Moderata samlingspartiet förordar ett försvar med större säkerhetsmarginal för oväntade händelseutvecklingar i ett alltmer centraliserat och militariserat Ryssland och med större förmåga att säkra freden genom att delta i internationella insatser. Vi förordar en försvarspolitik som innebär en organisation som med olika grader av beredskap kan lösa uppgifter såväl i dag som för framtiden. Det allra viktigaste är att kunna utveckla ett försvar med hög kvalitet och beredskap, välövade förband utrustade med modern materiel samt en större andel anställda för att komplettera värnplikten.

För att möjliggöra detta krävs ett försvarsbeslut där förbandsverksamhet och vidmakthållande är i balans med budgeten så att nödvändiga investeringar i nyutveckling och ny materiel kan genomföras rationellt och kostnadseffektivt. Därför avvisar vi regeringens inriktning att slå samman anslagen 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* och 6:2 *Fredsfrämjande truppinsatser*. En sådan sammanslagning leder till en anslagskonstruktion som alltid kommer att vara i obalans samtidigt som omfattningen av verkliga insatser utomlands är omvänt proportionella mot möjligheter till förbandsutbildningen inom landet.

Inför höstens beslut finns chansen för regeringen att söka brett samarbete mellan riksdagens stora partier. Socialdemokraterna bör bredda samarbetet och driva försvarspolitik utan Miljöpartiets och Vänsterpartiets välsignelse. Det finns ännu utrymme för en omprövning av den svenska försvarspolitik

vid höstens försvarsbeslut. Utgiftsramen för utgiftsområde 6 *Totalförsvar* bör för vart och ett av åren 2002, 2003, 2004 och 2005 öka med tre, tre, fyra resp. fem miljarder.

Riksdagen bör därutöver avvisa regeringens inriktning att slå samman ramanslagen 6:1 *Förbandsverksamhet och beredskap m.m.* och 6:2 *Fredsfrämjande truppinsatser*.

2. Preliminära ramar 2002–2004 för Utgiftsområde 6 Totalförsvar (kd)

av Åke Carnerö (kd) och Margareta Viklund (kd).

För att möta ökade krav på internationell verksamhet, gränskontroll och miljöskydd till sjöss bör Kustbevakningens resurser stärkas. Därför bör enligt Kristdemokraternas mening 50 miljoner kronor utöver regeringens tillföras utgiftsområdet. Utgiftsområde 6 Totalförsvar bör sålunda öka med 50 miljoner kronor.